

Veel activiteiten met gewasbeschermingsmiddelen vinden op het erf plaats. In de praktijk gebeurt het vullen en schoonmaken van de spuit vaak daar. Ook kisten staan vaak op het erf of worden daar gewassen. Het waswater bevat gewasbeschermingsmiddelen, die vanaf het erf in de sloot of in het riool terecht komen. Dat is nadelig voor de waterkwaliteit, maar ook voor u als teler. Als middelen in te hoge concentraties in de sloot voorkomen, kunnen ze verboden worden met een smaller middelenpakket tot gevolg. Met een wasplaats kan afspoeling van waswater naar het oppervlaktewater of riool verhinderd worden.

Over wasplaatsen is veel informatie te vinden, maar de praktijk is steeds anders. Vaak is maatwerk nodig. Deze kaart geeft de verschillende afwegingen en aandachtspunten overzichtelijk weer en gaat in op de locatie, aandachtspunten bij de inrichting van een wasplaats en praktische tips van collega's die u voor gingen. Verder kunt u in deze kaart de Nederlandse wet- en regelgeving op het gebied van erfemissie vinden. Houd rekening met regionale verschillen door aanvullende regels vanuit uw waterschap en/of gemeente/omgevingsdienst. Met deze kaart willen we voorkomen dat elke ondernemer het wiel opnieuw uitvindt.

1. De locatie bepalen

Maak de volgende afwegingen voordat u de ideale locatie voor de wasplaats op uw bedrijf bepaalt:

- ▶ Wilt u de spuit (deels) uitgeklaapt of ingeklaapt schoonmaken? Dit bepaalt de afmetingen van de wasplaats. Een wasplaats alleen voor de spuitboom kan bijvoorbeeld lang en smal zijn. Een wasplaats voor de hele spuit is vaak rechthoekig.
- ▶ Waar liggen de voorzieningen voor water, stroom en eventueel riolering? Hoe dichterbij de voorzieningen, hoe lager de kosten voor aanleg van leidingen en buizen.
- ▶ Hoe lopen de transportroutes op uw erf? Zorg dat de wasplaats niet in de weg ligt. En dat u er vanaf verschillende kanten overheen kunt rijden.
- ▶ Kan de wasplaats in een bestaande schuur worden gerealiseerd? Is in de schuur al een vloeistofkerende vloer aanwezig?
- ▶ Wilt u de wasplaats ook voor andere doeleinden gebruiken? Bijvoorbeeld voor het spoelen van bollen, het tanken van diesel, het opslaan van kisten of het opslaan van compost?
- ▶ Waswater met gewasbeschermingsmiddelen moet gezuiverd worden met een zuiveringssysteem (meer info: toolboxkaart 13 over zuiveringssystemen). Verdamping is de belangrijkste factor voor de werking van verschillende zuiveringssystemen. Zorg daarom voor een zonnige plek in de wind.
- ▶ Advies is om bij de aanleg van een wasplaats minimaal 5 meter afstand van oppervlaktewater te houden.

2. Vaste, opklapbare of mobiele wasplaatsen

Een wasplaats kan zowel op een vaste plek liggen als mobiel zijn. Een vaste wasplaats is vaak een constructie van beton of asfalt. De wasplaats mag ook uit gekitte elementen bestaan, waarbij de naden dichtgemaakt zijn, bijvoorbeeld prefab betondelen die goed aan elkaar gekit zijn.

Een andere optie is een mobiele en oprolbare wasplaats, gemaakt van bijvoorbeeld een sterke folie. Er zijn uitvoeringen met opblaasbare randen en uitvoeringen waarbij een opstaande rand wordt verkregen door een L-profiel, dat op specifieke punten in de folie wordt gezet. Deze mobiele wasplaatsen hebben vaak meerdere afvoerpunten, waarbij het afvalwater in een buffertank moet worden gepompt.

Ook de overkapping kan mobiel zijn, bijvoorbeeld verrijdbaar, om de wasplaats vrij te houden van regenwater. De overkapping wordt weggeschoven als de wasplaats in gebruik is en kan daarom veel lager worden uitgevoerd. In Wapse (Drenthe) is een wasplaats aangelegd met een overkapping die op spoorrails staat en daardoor eenvoudig is weg te schuiven, zie ook de foto op de achterkant.

Voor fruittelers of telers met kleine spuitmachines is een opklapbare wasplaats een mogelijkheid. Afvalwater stroomt bij opklappen in een aparte opvangbak en wordt daarna gezuiverd.

Een opklapbare wasplaats kan voor fruittelers een oplossing zijn om ruimte te besparen.

3. Verschillende uitvoeringen van een wasplaats

Voor een vaste wasplaats zijn verschillende uitvoeringen mogelijk, de uitvoeringen zijn te vinden in kaarten 18a, 18b, 18c, 18d en 18e. Het type wasplaats dat past bij uw bedrijf is afhankelijk van de manier waarop u de wasplaats wil gebruiken:

- ▶ Kunt of wilt u de wasplaats overdekt maken? Of past een niet overdekte wasplaats beter bij uw bedrijf?
- ▶ Wordt de wasplaats alleen gebruikt voor machines die in aanraking zijn geweest met gewasbeschermingsmiddelen (gbm)? Of alleen voor machines die niet in aanraking zijn geweest met gewasbeschermingsmiddelen? Of worden beide typen machines op de wasplaats schoongemaakt?

In het Besluit Activiteiten Leefomgeving (Bal) zijn regels opgenomen over het reinigen van voertuigen of werktuigen voor agrarische activiteiten. Daar waar staat 'voertuigen en werktuigen na het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen' wordt niet alleen de veldspuit bedoeld, maar alle werktuigen waarbij gewasbeschermingsmiddelen worden toegepast. Zoals een rijenspuit, inschuurapparatuur of een pootmachine als u tijdens het poten gewasbeschermingsmiddelen gebruikt. Ook de zaaimachine en de plantmachine vallen onder deze regels als u gecoat zaad en ontsmet plantgoed gebruikt. Voor een wasplaats zijn verschillende uitvoeringen mogelijk:

1. Een **overdekte** wasplaats, alleen voor machines **met gbm**.
2. Een **niet overdekte** wasplaats, alleen voor machines **met gbm**.
3. Een **overdekte** wasplaats, voor zowel machines **met gbm** als machines **zonder gbm**.
4. Een **niet overdekte** wasplaats, voor zowel machines **met gbm** als **zonder gbm**.
5. Een wasplaats, alleen voor machines **zonder gbm**.

4. Tips uit de praktijk

- ▶ Zorg er bij een gecombineerde wasplaats voor dat deze eenvoudig schoon te spuiten is na het reinigen van een spuitmachine. Maak bijvoorbeeld gebruik van opstaande randen i.p.v. roosters. Op die manier voorkomt u dat er alsnog gewasbeschermingsmiddelen mee gaan met het waswater van tractoren en andere machines.
- ▶ Sommige telers laten het dak van hun loods verder doorlopen dan nodig, zodat ze onder deze oversteek hun spuit op een wasplaats kunnen schoonmaken. Vullen en stallen kan hier dan ook, zodat het risico op erfemissie minimaal is.
- ▶ Voor loonwerkers/telers die veel werktuigen moeten reinigen kan het interessant zijn om twee wasplaatsen te hebben. Eén voor machines met gewasbeschermingsmiddelen, waarbij het waswater wordt opgevangen en gezuiverd. En een aparte wasplaats voor machines zonder gewasbeschermingsmiddelen waarbij het water na passeren van slibvangput, olie- afscheider en controleputje op de bodem of het riool mag worden geloosd.
- ▶ LET OP: het is niet toegestaan het slib uit de slibvangput van een wasplaats voor machines met gewasbeschermingsmiddelen uit te rijden over het land. Dit slib moet afgevoerd worden naar een erkend afvalverwerkingsbedrijf.
- ▶ Gebruik de wasplaats zo mogelijk voor meer doelen. Denk daarbij aan tankplaats voor diesel, locatie om bollen te spoelen, opslagplaats voor kisten, opslagplaats voor compost of bollenporrie.
- ▶ Loost u afvalwater op een infiltratievoorziening? U kunt infiltratie bevorderen door het gebruik van een grindlaag, of door zogenaamde infiltratiekragen. Het aanplanten van riet in de infiltratiegreppel bevordert de verdamping van het water.
- ▶ Gebruik de wasplaats ook meteen als vulplaats voor machines met gewasbeschermingsmiddelen. Plaats de middelenkast bij de vul- en wasplaats en zorg dat ook waswater van maatbekers e.d. in het zuiveringssysteem terecht komt.

Gemeenschappelijke wasplaats voor machines met gewasbeschermingsmiddelen in Wapse, Drenthe. Na gebruik wordt de overkapping op spoorrails weer over de wasplaats gereden.

De wasplaats is makkelijk schoon te maken door de opstaande rand.

5. Verkrijgbaarheid

Een wasplaats kan worden aangelegd door een lokale aannemer. Bedrijven die gespecialiseerd zijn in de aanleg van agrarische wasplaatsen, zijn Meeuwse (Goes) en Fabiton (Leeuwarden). Mobiele wasplaatsen zijn onder andere verkrijgbaar bij AgraClean ('s-Heerenberg) en Francis Verhaest (België).

6. Voldoen aan wet- en regelgeving

Hieronder zijn de belangrijkste wettelijke verplichtingen vermeld:

- ▶ Een ondernemer moet vier weken voor hij begint met het wassen van machines op een wasplaats, een melding doen van deze activiteit. Dat kan via het Omgevingsloket op <https://omgevingswet.overheid.nl/home>.
- ▶ De vloer van een wasplaats moet 'aaneengesloten' zijn. De definitie van aaneengesloten is: een vloer, verharding of constructie die stoffen tijdelijk keert, waarvan eventuele onderbrekingen of naden zijn gedicht.
- ▶ Het Bal schrijft verder voor dat voor de bodembeschermende voorziening een logboek wordt bijgehouden, waarin gegevens worden vastgelegd over controles, beoordelingen, onderhoud en reparaties.
- ▶ Een wasplaats die ook als tankplaats voor diesel wordt gebruikt en waarbij meer dan 25.000 liter diesel per jaar wordt getankt moet wel vloeistofdicht zijn. Er moet een bodemonderzoek (nulmeting) worden uitgevoerd en een certificaat van vloeistofdichtheid aanwezig zijn. De vloeistofdichte vloer moet één keer per 6 jaar gekeurd worden door een hiervoor erkend bedrijf. Naast een periodieke keuring elke 6 jaar, moet u zelf de wasplaats jaarlijks controleren op gebreken (scheuren, aantasting beton, enz.).
- ▶ Om verontreiniging van het oppervlaktewater met gewasbeschermingsmiddelen te voorkomen is in het Bal bepaald dat de wasplaats geen directe afvoer naar het oppervlaktewater mag hebben, ook niet voor het lozen van hemelwater. Vanaf inwerkingstreden van het Bal mogen ook bestaande wasplaatsen geen directe afvoer naar oppervlaktewater meer hebben. Uitzondering hierop is als hiervoor op grond van een eerder verleende watervergunning een maatwerkvoorschrift geldt.
- ▶ Regenwater vanaf het erf mag wel gewoon op oppervlaktewater worden geloosd.
- ▶ Het is toegestaan om gezamenlijk gebruik te maken van één wasplaats of uw wasplaats voor derden open te stellen.

7. Belastingvoordeel met de regeling

MIA/Vamil

Een wasplaats en zuiveringssystemen komen helaas niet meer in aanmerking voor MIA/Vamil.

8. Heeft u vragen over erfmissie?

Neem dan gratis contact op met de Erfmissiecoach Gewasbescherming. Een deskundige van CLM beantwoordt uw vragen. Kijk op erfmissiecoach.nl en stel uw vraag meteen via WhatsApp, Facebook, Twitter, e-mail of telefoon.

Meer informatie

- ▶ Erfmissiecoach Gewasbescherming: erfmissiecoach.nl
- ▶ Toolboxkaart 13 Zuiveringssystemen: toolboxwater.nl/toolbox
- ▶ Erfmissiescan Gewasbescherming: www.erfmissiescan.nl
- ▶ <https://iplo.nl/regelgeving/omgevingswet/inhoud/besluit-activiteiten-leefomgeving/>
- ▶ www.fabiton.nl/prefab/bouwssystemen/wasplaats-tankplaats/
- ▶ www.syngenta.nl/duurzame-landbouw/remdry
- ▶ www.agraclean.nl